

Barnhälsovård under Covid-19-pandemin

Nationella arbetsgruppen för barnhälsovård, NAG BHV Version 7

Uppdaterade nationella rekommendationer för barnhälsovården, januari 2022.

Barnhälsovårdens nationella program bör följas i så stor utsträckning som möjligt. Under hösten har barnhälsovården i stort kunnat återgå till ordinarie verksamhet, men ”vårdskulden” tenderar åter att byggas på. I nuvarande läge med mycket stor smittspridning i samhället kommer personal inom barnhälsovården att behöva stanna hemma pga sjukdom /smittsamhet. Dessutom kan det i vissa fall behövas hjälp med vaccination mot covid-19 till vuxna. Därför kan det nu bli nödvändigt med tillfälliga prioriteringar i barnhälsovården (se sidan 4), vilket kan påverka tillgängligheten till barnhälsovården under kortare perioder. Barnhälsovårdens tillgänglighet och grunduppdrag måste kunna fullgöras och verksamheten bör snarast möjligt återgå till högsta möjliga nivå.

Barnhälsovården är en viktig folkhälsoarena som bevakar de yngsta barnens rätt till hälsa och tillgång till hälsovård. Verksamheten har högt förtroende och har en unik kontakt med i stort sett alla barnfamiljer och har i rådande situation och i fortsättningen en mycket viktig roll i att ta hand om barn och familjer samt ge stöd och möta föräldrars frågor vid oro. Särskilt viktigt är att nå de familjer som har svårare att ta till sig information på svenska. Barnhälsovården har även fortsättningsvis en mycket viktig roll i att följa barn och familjer, ge stöd och möta föräldrars oro och frågor. Under de gångna ”pandemiåren” har vi sett tecken på att fler barn riskerar att fara illa, ett exempel är att anmälningarna till socialtjänst har ökat. Barnhälsovården har ett ansvar att upptäcka och stödja dessa barn. Avsaknaden av föräldragrupper och öppna förskolans verksamhet påverkar den nyblivna familjens situation och behov av stöd.

Barnhälsovården erbjuder ett jämställt föräldraskapsstöd och därför rekommenderar vi att barnets båda föräldrar är välkomna till barnhälsovårdens besök, samtal och föräldragrupper i så stor utsträckning som möjligt. Hembesök och föräldraskapsstöd är viktiga förebyggande insatser för barnets framtida hälsa och ingår i nationella BHV-programmet. Under pandemin är det särskilt viktigt att uppmärksamma ohälsosamma levnadsvanor och närvaro i förskolan.

Rekommendationerna från NAG BHV är övergripande och rådgivande och behöver anpassas till respektive regions lokala allmänna råd och riktlinjer, se sidan 2.

Central Barnhälsovårdsenhet utarbetar riktlinjer gällande arbetssätt tillsammans med Smittskydd-Vårdhygien i respektive region. Eventuella prioriteringar beslutas av verksamhetschef.

[Barnhälsovårdens nationella program – Hälsobesök per ålder – översikt](#) (pdf)

[Barnhälsovårdens nationella program](#) (pdf)

Rekommendationer januari 2022

Verksamheten anpassas till regionala och lokala förutsättningar samt aktuell smittspridning i samarbete med regionalt Smittskydd-Vårdhygien.

- BHV-programmet ska följas i så stor utsträckning som möjligt, utifrån barns och familjers behov samt enhetens förutsättningar, dock med en lägsta nivå enligt ”Tillfälliga prioriteringar”. Verksamheten ska snarast möjligt återgå till högsta möjliga nivå. Alla barn har rätt till sina hälsobesök och vaccinationer.
- Barn, föräldrar och personal ska vara fria från infektionstecken vid fysiska möten på BVC. Båda föräldrarna är välkomna till BVC, men antalet medföljande, syskon och annan närstående, bör minimeras. Icke medföljande förälder kan erbjudas att delta i besöket via telefon-videosamtal eller att föräldrarna turas om med att komma till BVC.
- Hembesök bör genomföras enligt BHV-programmet och regionala hygienregler.
- Fysisk distansering och basala hygienregler måste alltid tillämpas. ”Skyddsutrustning” används vid patientnära arbete enligt regionala/lokala rutiner. För att barnet ska kunna se ansiktet kan visir användas.
- BVC bör om möjligt ha egen ingång och eget väntrum och ett fåtal leksaker som går att rengöra.
- Digitala besök och telefonkontakt kan användas vid behov. Dokumentera digitalt besök enligt regionala-lokala riktlinjer.
- Prioritera att erbjuda amningsstöd eller hänvisa till amningsmottagning vid behov.
- Riktade besök ska alltid erbjudas frikostigt. I nuläget finns det ökad risk för ökad isolering och därmed ett större behov av individuellt stöd. Besök kan erbjudas digitalt, till BVC eller som hembesök och utformas i dialog med föräldrarna.
- Föräldragrupper och liknande aktiviteter i grupp kan med fördel erbjudas digitalt eller utomhus. I de fall det finns tillgång till lämpliga och anpassade lokaler kan föräldragrupp erbjudas enligt lokala-regionala riktlinjer.
- Barnets och familjens behov av kontakt med MBHV-psykolog bedöms på samma sätt som tidigare.
- Telefontolk rekommenderas.

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten rekommenderar att vaccinationer ges enligt föreskrifterna om vaccination av barn i enlighet med det allmänna vaccinationsprogrammet, även under pågående covid-19 pandemi. Som vanligt bör vaccination uppskjutas om barnet har akut pågående infektionssjukdom (covid-19 eller annan infektionssjukdom) med allmänpåverkan och/eller feber.

- [Om coronaviruset och covid-19 – för dig som är barn eller ungdom — Folkhälsomyndigheten](#)
- [Symtomfria barn bör stanna hemma om någon i familjen har covid-19 — Folkhälsomyndigheten](#)
- [Information till förskola, grundskola och gymnasier om covid-19 - Folkhälsomyndigheten](#)
- [Förslag på förebyggande åtgärder i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan — Folkhälsomyndigheten](#)
- [Frågor och svar om vaccination mot covid-19 — Folkhälsomyndigheten](#)

Rikshandboken BHV

- [Information om coronavirus och covid-19 - Rikshandboken i barnhälsovård](#)

Rekommendationer för barnhälsovården, tillfälliga prioriteringar vid krissituation

Vårdkedjan för de nyfödda barnen, 0–6 veckor, måste värnas oberoende av föräldrarnas hälsotillstånd, med eller utan konstaterad Covid-19-infektion är omhändertagandet detsamma. Barnet betraktas som smittat om modern har en konstaterad eller misstänkt Covid-19-infektion. Barnhälsovården ska regelbundet följa barnet och klinisk undersökning ska inte fördröjas.

Vård som inte kan prioriteras bort för de nyfödda barnen, 0–6 veckor

- Första hembesöket erbjuds enligt barnhälsovårdsprogrammet. Om det inte är möjligt sker besöket på BVC*.
- Teambesök med läkare och sjuksköterska vid 4 veckors ålder**.

* Vid första hembesöket/besök på BVC bedöms vilka barn som bör komma till BVC för till exempel tillväxtbedömning, amningsstöd, föräldraskapsstöd, läkarbesök innan teambesöket vid 4 veckors ålder. Uppföljande besök för nyfödda vid behov är alltid prioriterade.

**Vid resursbrist bör läkarundersökningen göras tidigare och inte skjutas upp.

Prioriterade besök efter 6 veckors ålder

Om barnhälsovårdens personal tas i anspråk för andra arbetsuppgifter eller vid personalbrist på grund av rådande Covid-19-pandemi är följande besök prioriterade.

- Besök vid 6–8 veckor, med vaccination och EPDS.
- BCG-vaccination för barn i riskgrupp.
- Besök vid 2,5–3 månader, med vaccination och enskilt samtal för icke födande förälder. Vaccinationen vid 3 månaders ålder bör inte senareläggas.
- Besök vid 5–6 månader, med vaccination och teambesök med läkare.
- Besök vid 12 månader, med vaccination och teambesök med läkare.
- Besök vid 18 månader, med vaccination.
- Besök vid 5 år, med vaccination.

Övriga besök till BVC får flyttas fram men ej ställas in

För följande besök i barnhälsovårdsprogrammet rekommenderas inte mer än ett halvårs framflyttning från ordinarie tidpunkt.

- Läkarundersökningen vid 12 månader kan vid behov förläggas till 18 månader.
- Besök vid 2,5 år.
- Besök vid 3 år.
- Besök vid 4 år.

Nationell arbetsgrupp barnhälsovård

Kristin Lindblom, ordförande
Kristin.Lindblom@regiondalarna.se